

Open Vensters 28

**Rondzendbrief van de Familia
Augustiniana**

OPEN VENSTERS

Rondzendbrief van de Augustijnse Familia-groepen in Nederland

REDACTIE: Bettineke van der Werf
Wedesteinbroek 1406,
6546 RN Nijmegen
e@vdwerf.eu

Joep Beliën
Wichard van Pontlaan 19
5302 XA Zaltbommel
joepbelien@chello.nl

Aanspreekpunten familia i.v.m. Open Vensters:

Karel Peijnenborg	Familia Boskapel
Luc Habets	Familia Eindhoven
Jan van Swam	Familia Lindenholt
Jan van Dril OSA	Augustinusleesgroep Utrecht
Hedy de Groot	Werkhofgemeenschap

Aanvraag toezending Open Vensters:
Bettineke van der Werf

Financiële bijdragen voor de FAN kunnen gestort worden op:
gironummer 3108366 t.n.v. Vereniging FAN te Helmond

VOLGENDE NUMMER: eind december 2007
SLUITING KOPIJ: 10 december 2007

Inleiding:

Voor u ligt het achtentwintigste nummer van Open Vensters. U vindt er veel in over de LAR, de Lay Augustinian Representatives. Het Maltadokument is het eerste dokument van deze groep. We hopen dat daar waar het Engels voor een lezer problemen oplevert die door andere familialeden opgelost kunnen worden. Foto's uit deze rondzendbrief vindt u vanaf half oktober op het internet. Wij wensen u veel genoegen bij het lezen van de Rondzendbrief.

Bettineke van der Werf, Joep Beliën.

INHOUD:

INLEIDING REDACTIE

AUGUSTINUS ZEGT

BOEKBESPREKING

UIT DE FAMILIA-GROEPEN

Werkhofgemeenschap

Familia Lindenholt

Familia Boskapel

BESTUUR FAN

Ontmoetingsdag 15 december

VAN DE PROVINCIAAL

LAR

Internationale Augustijnse lekgroepn

Maltadocument

VERDER NIEUWS

Augustinus kaarten

Augustinus en gebed

In memoriam Tars van Bavel o.s.a.

STUDIEDAGEN- RETRAITE

Augustijnse Beweging

Augustijns Instituut Leuven

Augustijns Instituut Eindhoven

WEBSITES AUGUSTIJNEN

VIERINGEN

AUGUSTIJNSE AGENDA

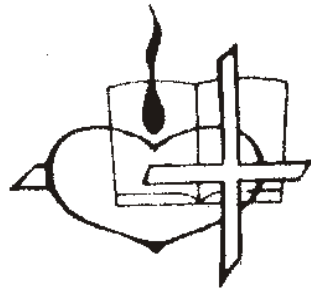
AUGUSTINUS ZEGT ..

Daardoor hebben de christenen een vrijheid die de joden niet hebben. Want alle dieren die de Joden niet mogen eten zijn tekenen van iets en, zoals gezegd, schaduwen van wat komt.

De besnijdenis van de joden betekent een besnijdenis van het hart. Met de besnijdenis van het lichaam liepen ze rond maar die van het hart wezen ze af.

Zo zijn ook hun maaltijden verwijzingen naar de geheimen, en tekenen van wat komt. Bijvoorbeeld de regel dat ze herkauwers en dieren met gespleten hoeven mogen eten. Ontbreken die beide elementen of een ervan, dan mogen zij ze niet eten. In dat geval worden mensen bedoeld die niet bij de gemeenschap van de heiligen horen. Gespleten hoeven verwijzen namelijk naar een goede levenswandel, het herkauwen naar wijsheid. Waarom verwijzen gespleten hoeven naar een goede levenswandel? Omdat je dan niet zo gauw valt. Vallen is namelijk een teken van zonde. En waarom verwijst herkauwen naar het leren van de wijsheid? Omdat de Schrift zegt: 'Een kostbare schat vindt rust in de mond van de wijze, maar een dwaas man slokt hem op'. Dus wie iets hoort en het uit onverschilligheid weer vergeet, slokt als het ware op wat hij heeft gehoord. Hij proeft het niet meer met zijn tong, hij stopt zijn oren dicht met vergetelheid. Maar wie zich dag en nacht verdiept in de wet van de Heer is een soort herkauwer, en lijkt met het gehemelte van het hart de smaak van het woord te genieten. Dit voorschrift van de joden betekent dus dat sommigen niet bij de kerk - het lichaam van Christus - horen, en geen deel hebben aan de genade en de gemeenschap van de heiligen. Het zijn de mensen die onverschillig luisteren of een slechte levenswandel hebben, of aan wie belde te verwijzen valt.

Het kan zijn dat u zich afvraagt waarom het kleeft waarop die dieren zich bevonden van linnen was. Dat is natuurlijk niet zonder reden. We weten toch dat linnen niet wordt aangevreten door de motten;

ander textiel tasten ze wel aan. Wij moeten allemaal de aantasting door slechte begeerten verre houden van ons hart en onaantastbaar standhouden in het geloof. Zo raken we niet doordrongen van verkeerde gedachten: dat zijn net motten. Als we tenminste willen horen bij het geheim van dat kleeft, het symbool van de kerk.

Sernio 149, 4 en 9 uit: Aurelius Augustinus. Wijsheid van leerlingen. Preken over teksten uit de Handelingen van de Apostelen [Sermones de scripturis 148-150], bezorgd, vertaald, ingeleid en van aantekeningen voorzien door Joke Gehlen-Springorum, Vincent Hunink, Hans van Reisen en Annemarie Six-Wienen. Budel, Damon, 2007, 103 pp.

BOEKBESPREKING:

Bovenstaande tekst komt uit een onlangs verschenen boek. Het bevat drie preken. Ze hebben met elkaar gemeen dat Augustinus daarin een tekst behandelt uit het bijbelboek Handelingen van de Apostelen. De teksten uit Handelingen waren in de liturgie voorgelezen. Al sinds de 17^e eeuw staat het drietal preken in allerlei uitgaven steevast bij elkaar als sermones 148, 149 en 150. De preken zijn onderling nogal verschillend en laten uiteenlopende kanten zien van Augustinus als predikant en zielzorger. De drie preken over teksten uit de Handelingen maken deel uit van de

zogenaamde *sermones ad populum*, toespraken die Augustinus hield tijdens de vieringen van de christelijke gemeente. De *sermones* kenmerken zich door een grote pastorale aandacht voor het volk van God. Ze zijn te onderscheiden van andere toespraken, die Augustinus bijvoorbeeld hield voor de kleine kring van huisgenoten. Augustinus' 252 preken over bijbelteksten vormen de grootste groep *sermones*. Met maar drie preken lijkt het boek *Handelingen* er dus bekaaid vanaf gekomen. Kunnen we hieruit afleiden dat dit bijbelboek rond het jaar 400 weinig invloed had in Hippo Regius?

Zover hoeven we waarschijnlijk niet te gaan.

De behandeling van sommige fragmenten - uit *Handelingen* is terug te vinden bij preken die in andere, thematische groepen zijn ondergebracht. Zo zijn er bijvoorbeeld veertien hemelvaartpreken over Hnd 1, 1- 14 en tien pinksterpreken over Hnd 2, 1 -11. Die behoren tot de groep preken over de liturgische feesten. In weer andere preken staan Petrus, Stefanus en de bekering van Saulus centraal. Die zijn allemaal bij de groep preken over de heiligen ondergebracht.

Bovendien werd in de vroege kerk tijdens de eredienst in de vijftig dagen van de Paastijd weliswaar vaak voorgelezen uit *Handelingen*, maar de passages daaruit fungeerden in de dienst van het woord altijd als eerste lezing. Omdat de evangelieboeken altijd belangrijker waren in de verkondiging heeft Augustinus dus minder over *Handelingen* gepreikt.

Ten slotte is invloed van *Handelingen* ook te zien buiten zijn preken. Augustinus heeft zich bij het opstellen van zijn *Regel voor de gemeenschap* in het bijzonder laten inspireren door een belangrijke passage: in Hnd 4,32-35 gaat het over de grote gemeenschapszin onder de eerste christenen van Jeruzalem. Augustinus' regel heeft in de loop der eeuwen doorgewerkt bij vele religieuze groepen en kerkelijke instituten.

In de afgelopen jaren zijn op initiatief van het Augustijns Instituut vijf omvangrijke bundels preken van Augustinus in Nederlandse vertaling uitgebracht. Bewust is ervoor gekozen om het drietal preken over *Handelingen* nu afzonderlijk in een kleine uitgave voor een groot publiek toegankelijk te maken, omdat zij elk afzonderlijk markante aspecten tonen van Augustinus' pastorale werk. Verder was het vanwege de kleine omvang van dit project mogelijk om een tweetalige uitgave te verzorgen. Kenners van het Latijn kunnen zo op een gemakkelijke manier een indruk krijgen van Augustinus' preken in hun originele vorm.

Wellicht kan deze tweetalige uitgave ook een functie vervullen bij de studie van het Latijn in het voortgezet of hoger onderwijs. Dat zou Augustinus veel plezier doen, hoewel hij zelf niet zulke goede

herinneringen had aan zijn schooltijd. Als predikant was hij echter een uitstekend leraar, die populair was bij de mensen die in Hippo zo dikwijls naar hem kwamen luisteren.

Die populariteit was mede het gevolg van Augustinus' oprechte hoogachting voor zijn publiek. Zijn waardering werd hem ingefluisterd door het geloof: de geloofsgemeenschap in de kerk beschouwde hij als lichaam van Christus. Maar die waardering werd ook gedragen door zijn overtuiging dat wie open staat voor wat een ander zegt en wie zich inspant een ander te begrijpen ook zelf vervuld is van kostbare wijsheid. De vertaling kreeg mede daarom de titel *Wijsheid van leerlingen mee*. Bovenal verwijst die naar de wijsheid van Petrus en Paulus, maar ook naar die van Augustinus zelf. Hij voelde zich niet alleen leraar maar ook altijd leerling.

Martijn Schrama o.s.a.

FAMILIA-GROEPEN

DE WERKHOFGEMEENSCHAP DE WEG KOMT NAAR U TOE

Augustinus zou beslist enthousiast zijn geweest over een straatnaam als de Hollendewagenweg (de weg waaraan de priorij Gods Werkhof is gelegen) en die gebruikt hebben als een beeld in één van zijn preken. Misschien als een ultieme poging de heilsgeschiedenis te versnellen. Voor hem was de weg natuurlijk Christus. Onder bovenstaande titel zijn Augustinus' preken op het Evangelie van Johannes uitgebracht. Een aantal ervan zullen we komend seizoen lezen in de Augustinus leeskring. Wij hopen dat zich nieuwe lezers bij ons groepje zullen voegen. Wij zijn een laagdrempelige groep. Voorkennis is, met andere woorden, niet nodig. We lezen Augustinus' teksten en in de uitwisseling daarover proberen we die naar onszelf toe te vertalen en dichtbij te brengen. Zo komen we soms tot hele mooie, subtiele diepte-inzichten.

Charles Steur, Hedy de Groot

FAMILIA AUGUSTINIANA LINDENHOLT

Een kort familiabericht van ons kluppie in de Lindenholt. Het is zoals het met familie vaak is: weinig spektakel te melden, alles gaat zoals het gaat. Niet de dood in de pot betekent dat overigens, want de harten blijven kloppen en dat delen we met elkaar. Zo hebben we afgelopen jaar maandelijks een hoofdstuk van de Confessiones geproefd en dertien keer stukjes van die ervaring met elkaar uitgewisseld. Niet met de wetenschap als doel, niet om erop te promoveren of erover te publiceren. Geen experts zijn we geworden, wel connaisseurs. We genieten van Augustinus en laten ons door zijn vuur aansteken om zo mee omhoog te vliegen. Zonder zweefvliegers te zijn geworden is dat gebeurd, gebeurt dat nog steeds. We voelen ons geraakt door Augustinus als verhalenverteller en woordkunstenaar, aangestoken door Augustinus als fan van Schrift en psalmen, geïnspireerd door Augustinus als zoeker van wijsheid en minnaar van God. "Veel te laat heb ik jou lief gekregen" lezen we in het tiende hoofdstuk, en dat onderschrijven we. Beter laat dan nooit. Stellig maar onzeker. Stamelend op zoek.

Wat dat vuur allemaal aanricht? Je kunt er in ieder geval geen huis mee bouwen. Veel meer structuur heeft onze familiagroep afgelopen jaar niet gekregen; het blijft een duiventil met open vensters, waar liefhebbers makkelijk in en uit vliegen. Moet dat zo blijven, of is dat te vrijblijvend? Willen we meer drempels en deuren om te weten wie er binnen is en wie buiten? Dat zullen we zeker bespreken voordat we aan onze volgende etappe beginnen. Maar wat de uitkomst ook moge zijn: als de bron maar blijft klateren en wij ons daaraan maar blijven laven. Daarom laat ik tot slot Augustinus zelf aan het woord:

Veel te laat heb ik jou lief gekregen,
schoonheid wat ben je oud, wat ben je nieuw.
Veel te laat heb ik jou lief gekregen.

Binnen in mij was je, ik was buiten,
en ik zocht jou als een ziende blinde
buiten mij, en uitgestort als water

liep ik van jou weg en liep verloren
tussen zoveel schoonheid die niet jij is.

Toen heb jij geroepen en geschreeuwd,
door mijn doofheid ben jij heen gebroken.
Oogverblindend ben jij opgedaagd
om mijn blindheid op de vlucht te jagen.
Geuren deed jij en ik haalde adem
nog snak ik naar adem en naar jou.

Proeven deed ik jou en sindsdien dorst ik,
honger ik naar jou. Mij, lichtgeraakte,
heb jij doen ontbranden. En nu brand ik
lichterlaaie naar jou toe, om vrede.

Jeroen Gooskens

Bijeenkomsten Lindenholt: eerste dinsdag van de maand

FAMILIA AUGUSTINIANA EINDHOVEN

Bijeenkomsten Eindhoven: wisselend op vrijdag

FAMILIA AUGUSTINIANA BOSKAPEL

In juli was ons traditionele uitstapje, wat we altijd het liefste een Augustijnse inslag geven. Dat leidde ons ditmaal onder de bezielende leiding van ons lid Joep Beliën naar zijn woonplaats,

Zaltbommel. Na een kop koffie en een klein hapje eten in een fraai café-restaurant bij de haven, Sociëteit de Verdraagzaamheid, gaf Joep een rondleiding. We hadden mooi weer, met fraaie "Hollandse" luchten en zo nu en dan een spatje regen. "Bommel" is een leuk stadje

en Joep had een fraaie wandeling uitgezet, die we begonnen met het bekende gedicht De moeder de vrouw van Martinus Nijhoff ("Ik ging naar Bommel om de brug te zien"). Op onze wandeling

maakten we ook kennis met het vioolvriendinnetje van Joep, dat nog niet aan een hele viool toe was, maar al wel voortreffelijk speelde. Onder andere het Wilhelmus! In de Maartenskerk zagen we het Augustijnse element van de dag, dat wat vervaagd was (zie foto): op een van de herontdekte fresco's in de kerk zien we Augustinus, met het brandende hart in de hand. Verder hebben we het Maarten van Rossem-huis bezocht, een kruidentuin, en een wandeling gemaakt over de oude wallen (nu een park). We eindigden bij een Chinees

vlakbij de haven, niet al te ver van ons uitgangspunt. Eind augustus kwamen we weer bij elkaar om de vieringen van het Augustinusfeest, voor de Boskapelgemeenschap en voor Orde en Familia voor te

bereiden. En om Marjette officieel als lid op te nemen, die al een jaartje had meegedraaid. Naast alle praktische redenen is het ook heel erg leuk en ontroerend om een moment te hebben waarop je tegen elkaar zegt dat je met elkaar verder wilt. Welkom Marjette! De volgende tekst was door Joost voor de gelegenheid uitgezocht; we hebben hem ook uitgedeeld aan het einde van de zondagviering:

Niemand is ouder, of kind, of familie voor zichzelf, maar gewoon mens ...

Onder één God als Vader zijn wij allen verwanten, wanneer wij Hem liefhebben en zijn wil doen.

En om de beurt zijn wij ouders voor elkaar als wij voor elkaar zorgen, kinderen als wij ons naar elkaar richten, maar vooral zussen en broers

omdat één Vader ons door zijn testament tot één erfenis geroepen heeft.

Augustinus, Over de ware godsdienst 46.89

Karel Peijnenborg

De bijeenkomsten van de groep vinden voortaan in de 3de week van de maand afwisselend op de woensdag- en donderdagavond plaats.

VAN HET BESTUUR FAN

De piepjonge vereniging Familia Augustiniana werkt hard aan haar toekomst. Zo hebben wij onze, in het Engels vertaalde statuten aangeboden aan de Prior Generaal, Robert Prevost OSA. Een afschrift van de begeleidende brief vindt u hierbij afgedrukt, evenals de reactie van een mede-oprichter van de FAN: Bob Bodaar.

- Verder zal Jan van Swam, onze vertegenwoordiger in de internationale lekenbeweging, de stand van zaken en plannen van deze lekenbeweging presenteren op het Generaal Kapittel in Rome.
- Ook zijn wij bezig met een eigen website. Wij zoeken iemand die ons hierbij kan helpen (zie de oproep van Ingrid van Neer elders in Open Vensters).
- Het aantal FAN-leden bedraagt momenteel: 44 waaronder 7 augustijnen.
- Op de volgende ontmoetingsdag – op 15 december – zal ook een Algemene Ledenvergadering gehouden worden. Een belangrijk agendapunt zal zijn: de begroting. Tot op heden nam de Orde nog een aantal onkostenposten voor haar rekening. Wij willen echter ‘self supporting’ worden. Het zal duidelijk zijn dat de inkomsten verhoogd moeten worden. Op de ALV in december willen wij dan ook een voorstel doen voor een contributieverhoging. Zoals al eerder gemeld zal Open Vensters niet meer gratis verspreid worden. Bij FAN-leden is het abonnement van OV bij het lidmaatschap ingegrepen. Voor andere belangstellenden zal in het

december-nummer een aanmeldingsformulier voor een abonnement op Open Vensters worden bijgesloten. Het abonnement zal € 10,- per jaar bedragen.

Op deze ALV zullen volgens rooster twee bestuursleden aftreden, t.w. Jan van Swam en Hedy de Groot. Zij zijn herkiesbaar. Andere kandidaten kunnen zich aanmelden vóór 30 oktober 2007 bij de secretaris. Het verdient de voorkeur dat iedere groep in het bestuur vertegenwoordigd is.

Hedy de Groot

VERENIGING FAMILIA AUGUSTINIANA NEDERLAND (FAN)
Secr. Goudsbloem 30 3984 CN Odijk - Holland

To: Father Robert F. Prevost o.s.a.,
Prior General, of the Order of Saint Augustine, Rome
Odijk, 25th July 2007

Dear Father General,

We are pleased to present to you the 'Statutes of the Association Familia Augustiniana Nederland'. Three copies of the original in translation accompany the letter. These Statutes mark the growth of an Augustinian Lay Movement in The Netherlands.

Inspired by St. Augustine as well as by brothers and sisters of the Augustinian Order living in their religious communities, members of the Movement have collectively opted to commit themselves to the Order of St. Augustine.

On the occasion of the last two Augustinian Provincial Chapters members of the Dutch Augustinian lay communities solemnly affirmed, in your presence as Prior General of the Order of Saint Augustine, their connectedness with the Dutch Province and the International Order. On both occasions your cordial and inspiring response confirmed this newly developing form of communion in the Augustinian Family. As a Community of separate Augustinian lay Communities in The Netherlands: 'Familia Augustiniana Nederland', we have also opted to present ourselves to Dutch society as an association governed by Dutch civil law.

In his letter of the 30th November 2006 Paul Clement o.s.a. assented on behalf of the Dutch Provincial Council to this new association. On the 29th December 2006 the act of incorporation was passed by a public notary. Wim Sleddens o.s.a., member of the General Council, Dutch Prior Provincial Paul Clement o.s.a. and the late Prior Provincial Bob Bodaar o.s.a. were also present at this ceremony. We are grateful to the above-mentioned and other Augustinian brothers as well as sisters for their inspiration, encouragement and cooperation. We appreciate your comments and reaction to the Statutes and to the starting up of our Association. We are well aware that the days leading to the General Chapter in Rome are special. So we conclude by sending our prayers for Gods Blessings on you and your responsible office.

Yours faithfully,
on behalf of the association 'Familia Augustiniana Nederland',
Gerard van Hoof o.s.a., chairman Mrs. Hedy de Groot, secretary

Wij ontvingen van van p. Bob Bodaar o.s.a., één van de mede-oprichters van de FAN, de volgende reactie die wij u niet willen onthouden:

“Geachte Bestuursleden,
Eén dezer dagen ontving ik de Statutes of the Association F.A.N., met de bij de aanbieding begeleidende brief aan de Bestuur van de Augustijner Orde. Ik wil jullie niet alleen hartelijk danken voor de toezending ervan, maar jullie ook feliciteren met dit gebeuren. Het verschijnen ervan is een mijlpaal waar we zeer tevreden mee kunnen zijn. Niet alleen laat de Vereniging daarmee ook zelf zien dat zij op serieuze wijze deel uitmaakt van het geheel van de Orde, maar ook dat zij daarin een actieve rol wil spelen als het gaat over wijze van betrokkenheid van leken bij die Orde.
Met deze Statutes kunnen ook andere Provincies heel concreet geholpen worden om hun plek in en hun relatie tot de Orde vast te leggen en te verwoorden. Ik veronderstel dan ook dat het Bestuur

met jullie initiatief erg zal zijn ingenomen. Het betekent immers tegelijk ook een uitgewogen nadere invulling en uitwerking van de door het Bestuur zelf uitgegeven brochure over de Augustinian Lay Fraternities.“

Bob Bodaar o.s.a.

Van de Provinciaal:

"Wij zijn geen missieorde meer, maar een Papua orde"

klonk het fier uit een aantal monden tijdens het gezamenlijke overleg in ons klooster/noviciaat 'Tagaste' te Sorong, waaraan Joop Smit en ondergetekende deelnamen. En ze gingen verder:

"We zijn ervan overtuigd dat er een nieuwe tijd aanbreekt, waarin we zélf én sámen aan de slag moeten. We willen graag - indien mogelijk - over één of twee jaar een eigen vicariaat zijn. Tot nu toe ondergingen we alles teveel, nu dragen we zélf mee. We beginnen door de 'kinderziektes' heen te breken. Er moet nog ontzettend veel gebeuren, maar de toekomst is onze eigen zaak geworden. En misschien kunnen we jullie (oudjes - red.!) in Nederland nog eens te hulp komen. Het was een historische ontmoeting: iedereen heeft zich uitgesproken en we hebben samen prioriteiten gesteld."

Joop en ik hebben een goede reis gehad. In Indonesië vloog niet alles op tijd, maar het bleef wél vliegen. De nacht van 2 op 3 augustus brachten we door in de bruidssuite van het Airporthotel in Djakarta.... Om half vijf 's morgens vlogen we via Sorong door naar Manokwari (aankomst 17 uur). In de Immanuelkerk aldaar (de kerk van Jan Frank en nu van Alo Teniwut) verbonden Konrad Ngandur, Johannes Kota en Wempi Yansonius zich op zondag 5 augustus tijdens een feestelijke, door drie koren en twee dansgroepen onder-steunde, eucharistieviering waaraan ruim 700 mensen deelnamen (na afloop, - 2½ uur en 1 uur speeche later! - was er voor iedereen een warme maaltijd), plechtig aan onze orde. Indrukwekkend! De drie geprofesten vertrokken later naar het transmigratiegebied Prawi, geboorteplaats van Wempi, voor een 'feestje met 2000 mensen.

De overige tijd besteedden we aan gesprekken met onze medebroeders daar en aan sightseeing in en om het stadje. Alcohol was daar verboden, niet alleen uit moslimmotieven, maar ook omdat de burgemeester en de loco-burgemeester onlangs met messen tegenover elkaar hadden gestaan....

Maandag 6 augustus vlogen we door naar Waena - Jayapura, naar ons professorium Kasisiakum, waar br. Ricky Kelanit (magister) en Frans Jonkergouw (subprior: "als ik 81 word, ben ik niet meer voor ordesfuncties beschikbaar; ik kan wel hun opa zijn"....) de scepter zwaaien over 16 inwonende fraters en 6 fraters die één jaar stage lopen in diverse parochies. Bij die zes zitten er diversen die in aanmerking zouden komen om verder te studeren en te doceren! Ook daar: individuele gesprekken met alle medebroeders en een uitstekende conferentie van Joop over de samenhang van de vijf redevoeringen in het Mattheusevangelie, toegespitst op Mattheus 25 en over de wederzijdse bevruchting van spiritualiteit en inzet voor de wereld.

Vragen van mijn kant waren o.a.: hoe kom je bij ons terecht en wat boeit je zo in onze orde? Ongeveer de helft van de studenten zijn Papua's, de anderen van andere eilanden (voornamelijk Flores en de Molukken) hoewel velen daarvan al met hun ouders mee getransmigreerd waren. Hun antwoorden: "De Augustijnen zijn er voor alle mensen; ze maken geen onderscheid en besteedden de meeste aandacht aan degenen die het het hardste nodig hebben, zoals de Papua's. En: wij vormen een gemeenschap uit heel verschillende culturen: die kan een spiegel en een voorbeeld zijn voor onze hele samenleving. Vaak komt het ook door de persoonlijke contacten met onze - al dan niet - Nederlandse medebroeders en door de raadgeving van rectoren van seminaries op de andere eilanden." Dat zet je aan het denken!

We maakten ook een rit naar de prachtige natuur in de Keerom: een moerassig dekenaat qua omvang zo groot als een paar van onze provincies samen; daarin zo'n 20-tal parochies en een veelvoud van dorpjes en kerken, bediend door enkele priesters, maar ook door veel 'vrijwilligers'. Tot dat gebied waar je vroeger alleen lopend, wadend

door water en badend van het zweet en nu via een hobbelige weg kunt komen, behoren ook onze parochies in Ubrub en Yuruf. Het was vakantie op de STFT, de theologische faculteit die "Rome" graag omgebouwd zou zien tot een echt seminarie, maar waar ook leden van verschillende ordes en congregaties en niet-celibataire mannen en vrouwen studeren. Daar gaan ze binnenkort starten met een tweede faculteit (culturele antropologie). Het verraste ons dat op onze (latere) gezamenlijke vergadering de STFT en de uitbreiding van het aantal Augustijnen-professoren als een van de prioriteiten gekozen werd om zó de Augustijnse spiritualiteit méé te geven aan heel Papua. Vanaf januari John Yehuru, nog de enige docent, maar wellicht een paar maanden later volgt Flori Nadja; zij sluiten hun studie in Rome af.

Op donderdag 9 augustus vlogen we terug naar Sorong. Daar waren net 8 nieuwe novicen aangekomen en Bernard Baru toonde zich een daadkrachtige magister die zélf iedere werkdag twee lesblokken (o.a. introductie in de orde, wegwijz in de liturgie, engelse grammatica, geschiedenis en spiritualiteit) gaf. Het belooft een pittige groep te worden, met verdere studie mogelijkheden.

Ondertussen beginnen de eerste muren van het nieuwe noviciaat (bij km. 18, ongeveer midden tussen Sorong en 'ons' postulaatshuis In Aimas waar Ton Tromp en Nol Neijzen werken en leven) uit de grond te komen. De bouw wordt vertraagd door de hevige en ongewoon langdurige regenval in Papua.

We bezochten o.a. 'ons' jongens- (waar Lewi Ibori een oogje in het zeil houdt) en 'ons' meisjes-asrama (onder leiding van twee zusters Augustinessen van Ketapan, Borneo). Asrama's zijn internaten voor jongens en meisjes voor wie er in het binnenland geen middelbare school is. Van degenen die hun diploma op zo'n SMU (onderbouw)/SMA (bovenbouw) halen, gaan enkelen doorstuderen en iets meer vindt een baan. Maar ongeveer de helft keert terug naar het geboortedorp omdat er geen mogelijkheid is om in dat arme (maar aan voedsel en mineralen rijke!) land verder te komen.... Ik heb grote bewondering voor studenten en begeleiders die daar tóch werken aan een betere toekomst!

In Aimas wordt ook gebouwd aan een groots project: een middelbare school, tevens klein seminarie, waar 500 jongens en meisjes en ook moslims kunnen studeren: de helft komt enigszins uit de buurt, de andere helft woont daar op het internaat. De kapel, twee internaten, de begane grond van de school zijn klaar; gebouwd wordt aan de tweede verdieping van de school; plannen zijn er voor méér internaatsgebouwen, sport- en andere accommodaties.

Gevraagd worden: sponsoren.

In die kapel werden op 15 augustus één 'wereldheer' tot priester en twee Augustijnen (Konrad en Johannes) tot diaken gewijd. Wéér een grote en lange plechtigheid: gezongen en gedanst dat er werd! Mgr. Datus Lega bleek een eenvoudig, dicht bij de mensen staande en onderhoudende bisschop. Hij is érg blij met de Augustijnen, hun spiritualiteit en werk, en met name voor zijn directe 'steunbeer' Ton Tromp, o.a. de rector van de school.

Op 10 Augustus hield Joop zijn conferentie; op 11 en 13 augustus vergaderden we gezamenlijk: 13 plechtig geprofeste Augustijnen (de drie 'Romeinen' en 2 anderen konden er niet bij zijn!) besloten o.a.:

* Voortaan méér dan voorheen in conventen te leven ("leven in gemeenschap is belangrijker dan het werk op zich!"), daarin vaste taken op zich te nemen en beter te communiceren, ook over inkomsten en uitgaven (dit laatste is een moeilijk punt omdat er zoveel relaties mee samen hangen en omdat niet iedereen een even goede boekhouder is....

* Prioriteit te geven aan:

- de opstelling van een 'mission statement' om méér eenheid te scheppen in het geheel
- de initiële en verder vorming van medebroeders (zie hierboven én ook op terreinen als: economie, psychologie en management)
- er voor iedereen te zijn maar voor de zogenaamd minsten het meest.
- vorming en scholing van kinderen en jongeren
- brede pastorale dienstverlening (dus niet uitsluitend parochieel) aan de beide bisdommen (Jayapura en Manokwari/Sorong.
- de structuren verbeteren en streven naar een vicariaat

Uiteraard werd er ook gesproken over de financiën (uitgaven, maar ook bronnen van inkomsten). Maar daarmee wil ik u niet vermoeien. Na een reis van 11 uur door Indonesië, een dag rondhangen op Jakarta-Airport en een vlucht van 13 uur (Jakarta-Amsterdam) landden we op 18 augustus om 5.22 uur op Schiphol. Dankbaar voor en geïnspireerd door wat onze medebroeders dáár ons lieten ervaren. En met de hoop dat zij met een klein aantal vormen-den het groeiende aantal aspirant-augustijnen een goede weg kunnen wijzen.
Paul Clement o.s.a.

HET AUGUSTINUS-FEEST 28 augustus 2007, een foto impressie

Habemus Priorem Generalem!

Met een grote meerderheid van stemmen is pater Robert Prevost op 8 september opnieuw gekozen als Prior Generaal van de Augustijnen. Ditmaal voor de periode van 2007 tot 2013. Meer info vindt u op osanet.org

INTERNATIONALE LEKEN

Nieuws van de internationale Augustijnse leken commissie

Op het tweede congres voor de leken gehouden in Rome van 12 tot 18 juli 2006, zijn op de slotdag de volgende vijf eindconclusies geformuleerd.

Creation an international lay augustinian commission

Communication: web-based

Representation: all levels from curia to province

General Chapter (suggestions: representation of laity and juridical structure)

Financial resources from OSA to initate and ensure a continuity of this process

Op deze slotdag is het eerste punt van deze conclusies gerealiseerd namelijk de verkiezing van een internationale leken commissie. De commissie werd gekozen uit de op het congres aanwezige leken en wel zo dat elke geografische zone die was vertegenwoordigd twee afgevaardigden leverde. Dit kwam er uiteindelijk op neer dat er twaalf mensen in de commissie zitting namen. Ook werd er gelijk een voorzitter gekozen, dat werd John Grech van de Maltese provincie. Deze commissie kreeg als opdracht mee om op generaal kapittel dat in september 2007 zou worden gehouden, de andere vier punten van de eindconclusie zo goed mogelijk over het voetlicht te

brenge. In maart 2007 kwam de commissie voor het eerst bij elkaar op Malta. De conclusies van deze meeting werden vastgelegd in een paper met als titel 'The role of Lay Augustinians' Presentation and Proposal for the General Chapter September 2007. Dit paper werd gezonden aan het generaal bestuur met het verzoek dit op het Generaal Kapittel te mogen toelichten.

Hierop volgend werden twee leden van de commissie (John Grech en Jan van Swam) door de Prior General Robert Prevost uitgenodigd om het Kapittel te informeren over de huidige situatie en de plannen van de leken groepen die willen leven volgens de Augustijnse spiritualiteit, en vanuit de in Malta gehouden vergadering.

De door John Grech en mij opgestelde en door de andere commissieleden van commentaar voorziene presentatie werd uiteindelijk op 13 september op het Generaal Kapittel gepresenteerd en van commentaar voorzien. Aansluitend was er gelegenheid voor het stellen van vragen. De gestelde vragen gingen vooral over de bedachte opzet en structuur van de Leken Augustijnen.

Ons rest nu om een en ander op papier te zetten en in de commissie te bespreken. Wel kan ik hier zeggen dat de reacties na afloop van de presentatie zeer positief en bemoedigend waren, zo konden wij toch met een goed gevoel huiswaarts.

Jan van Swam

General Chapter of the Augustinian Order Rome, 13 September 2007

Proposals by the Lay Augustinian Representatives (LAR)

1. Participating at the 2° Lay Augustinian Congress we had the following countries:
  - Antilles, Argentina, Australia, Brazil, Canada, Germany, Ireland, Malta, Spain, Holland, Mexico, Panama, United Kingdom, United States of America, Philippines, Peru, Nigeria, Italy
  - Total: 18 countries representing 21 circumscriptions

2. Developments

The 2nd Lay Augustinian Congress held in Rome in July 2006 entitled "Together for a better world" was a path breaking event:

1. It confirmed the Order's intent to involve the Laity
2. It followed firmly the direction laid out in the document "On The Way With St. Augustine"
3. For the first time in the history of the Order it elected 12 representatives, 2 from each region present at the Congress
4. It gave them the task to make proposals to the General Chapter
5. It gave the laity an own identity

3. Requirements

The 2nd Lay Congress also stressed in its conclusions:

1. Proposals to the General Chapter should seek representation of the Laity within the juridical structure of the Order
2. Representatives should involve all levels, from province to Curia
3. The Order would be asked to utilise financial resources to ensure continuity of this process
4. Utilisation of the web-based/internet platform as a communications vehicle for the Augustinian Laity

4. Direction

In their first official meeting held in Malta in March 2007, these representatives:

1. Established terms of reference:
2. Agreed on a name: Lay Augustinian Representatives (LAR)
  - To prepare proposals for General Chapter
  - To work with the Order to make proposals effective
  - To cooperate with the Order in the preparation of the next Lay Congress
  - To cooperate with the Order in developing a Lay Augustinian Structure

5. Action
  1. At the Congress a process already started to develop a directory of e-mail addresses
  2. A survey on Lay Augustinian activity undertaken prior to the Congress is being updated and another is currently ongoing
  3. At the Congress, a number of experiences have been related and shared in order to show the active involvement of the Laity and open up an international dialogue
6. Co-ordination: An effort is now needed to:
  1. Increase exchange of information
  2. Create more awareness of existing initiatives and activities
  3. Develop a global network for Lay Augustinians
  4. Ensure co-operation and facilitate cross border support and mobilisation of resources
  5. Motivate, drive and co-ordinate these efforts and initiatives within the ambit of the Augustinian charisma
7. An Evolving Reality
  1. Lay Augustinian involvement is taking various shapes and forms
  2. Structures are developing in response to particular local needs
  3. Legal frameworks are also evolving
  4. The time is ripe to create a global framework
8. Strategy: We need to construct a framework:
  1. That empowers the Laity
  2. Yet ensures, that the Order benefits from the energy, enthusiasm and drive of the Laity by embracing them within its juridical structure, to ensure better coordination and mutual support, as well as the extension of the Augustinian charisma and sense of community

9. Possible Structure for LAR's Role
  1. LAR should be seen as an elected committee of Lay Augustinian Representatives
  2. LAR's composition and its election should be determined by the Lay Congress
  3. LAR should be as representative as possible of all provinces and regions
  4. LAR is to be seen as a close collaborator/partner of the Augustinian Order and juridically related/associated to the Order
10. Realism
  1. We are living in a fast-changing, technologically driven, inter-connected, multicultural and globalized world that is increasingly becoming more secular.
  2. We need an Augustinian response!
  3. We all have a mission to continue to show to all that Christ's Church is as relevant today as it has been in the past, and that we are all called to participate in Christ's salvation of all humankind.
11. Proposals : It is proposed that:
  1. The Augustinian Order co-operates with the Augustinian representatives elected at the second Lay Augustinian Congress of 2006 to work out the details of the following proposals with an agreed plan for their actualisation.
  2. The Augustinian Order be prepared to implement the existing juridical structures to include secular Augustinians of different entities and structures that are set up in different provinces with the aim of developing Augustinian spirituality and engage in work that extends the Augustinian mission at the social level.
  3. The Augustinian Order will propose to, and encourage, all circumscriptions to assist in structuring these initiatives in a

recognised network of meetings at the local, regional and international level.

4. The Augustinian order through moral, spiritual guidance, and other support encourages the development of the Lay Augustinian arm of the Order. (Reference constitutions no. 170)

MALTA DOCUMENT

The Role of Lay Augustinians

Presentation and Proposal for the General Chapter September 2007

Compiled by the Lay Augustinian Representatives
March 2007 Malta

INTRODUCTION

The order's commission for the laity had co-opted lay Augustinians to assist in the second lay Augustinian Congress. The second lay Augustinian Congress held in Rome in July 2006 has elected 12 representatives to present recommendations to the General Chapter on issues related to the representation of the Laity in the Juridical structure of the Order.

These lay Augustinian representatives have met in March 2007 in Malta to formulate this document prepared for the consideration of the General Chapter.

This document is humbly presenting a proposal for the consideration of and discussion by the General Chapter to be held in September 2007.

PREAMBLE

The role of the laity has come into a true focus in the Church since Vatican Council II. The documents of the Council with the emphasis on the theology of communion: communion with God and unity among all people, has put in a rightful place the laity, who together with the religious in one baptism form one body – the Church. We all form part of the one same heritage and we are all co-responsible.

The Constitutions of the Augustinian Order in Article 48 clearly state “that the ecclesiology of communion, promoted by Vatican II and with profound Augustinian roots, demand of us to recognize the value and dignity of the laity, their full belonging and participation and co-responsibility in the mission of the Church and our life and spirituality.”

The determinations of the General Chapter of 2001, chapter 12 states “The General Chapter, in line with the decision of the Ordinary General Chapter of 1989 (no 28) and with experience of recent years supports the continuation and consolidation of the secretariat for the laity as an instrument of service of communion and co responsibility in the Augustinian Family from the lay sphere”.

This approach and belief was further confirmed in the Ordinary Chapter of 2001. The excellent work done by this General Chapter in issuing the document On the Way with St Augustine, has been pathbreaking and has contributed tremendously to the development of the role of the laity in the Augustinian family. This document states categorically “It is essential that we accept change with absolute integrity, supported by clear cut trust between all the members of the people of God....., we must move to eradicate mutual prejudices, recognize the maturity of the laity and thus translate the church – fraternity of Christ into concrete reality” (page 15). Moreover the same document insists that, the emphasis given to the role of the laity today must be motivated by theological reasons and not by the statistical situation of religious and priestly vocation” (pages 17/18). This document further recognizes the fundamental issue: “Facing us is the triple challenge of communion, difference and shared responsibility. And we must not forget that a single spirituality – Augustinian spirituality – exists in different forms of living the single Christian vocation. (para 86) The lay Augustinian representatives desire to adopt an already recognized definition of the lay Augustinian found in the same document “Made up of lay people – men and women – who, called to live the community dimension of Christian faith, chose to make the Gospel incarnate in their lives, following the inspiration of Augustinian spirituality. They have their own statutes

which are approved by the Prior General and which are consistent with each group's particular cultural, social or geographic circumstances." (para 91)

The task therefore is not the formal recognition of the laity in the Augustinian Order, but how to translate this recognition in a juridical status and especially how to make it functional and operative.

Moreover we are here concerned with Christians who are motivated by Augustinians spirituality who subscribe to the Augustinian charism, who are active in society, living in a fast changing world that is increasingly multi-cultural, secular and globalized. These are individuals who are driven both by a common Augustinian spirituality as well as by a pro-active stance in society at work, in their family, in their community, in their socio-political environment and involved in voluntary work.

This is an evolving reality that cannot readily be fitted in the standard format considered for lay fraternities in the document On the Way with St Augustine. It is obviously a case where the Order needs to:

1. recognize the development and signs of the times;
2. embrace these individuals who want to share in the same Augustinian spirituality;
3. encourage them to be active members of the Church and actively engage in its mission in the every day world of socio political and economic environment;
4. allow for regional, national and cultural diversity that take different expression at the local level in rightful response to the needs and the realities of each situation;
5. support the evolution of an international network of all those active lay Augustinians in order to share their experience and undertake cross border initiative and influence world affairs;
6. Integrate this within the Order to ensure that the common spirituality and the active involvement in world affairs translate into an effective Augustinian influence in seeking to accomplish the Christian mission of attaining the Kingdom of God and Christ's redemption of humankind.

PROPOSAL It is proposed that:

1. The Augustinian Order cooperates with the Lay Augustinian Representatives elected at the second Lay Augustinian Congress of 2006 to work out the details of the following proposals with an agreed plan for their actualization.
2. The Augustinian Order be prepared to implement the existing juridical structures to include secular Augustinians of different entities and structures that are set up in different provinces with the aim of developing Augustinian spirituality and engage in work that extends the Augustinian mission at the social level.
3. The Augustinian Order will propose and encourage all circumscriptions to assist in structuring these initiatives into a recognized network of meetings at the local, regional and international level.
4. The Augustinian Order through moral, spiritual guidance and other support encourages the development of the lay Augustinian arm of the Order (reference Constitutions no 170).

LEZINGEN / STUDIEDAGEN

DE AUGUSTIJNSE BEWEGING

Jacobskerkhof 2, 3511 BL Utrecht, 030-2319220,
www.augustijnsebeweging.nl

UITNODIGING AAN DE LEDEN VAN DE PARTICIPANTEN VAN DE AUGUSTIJNSE BEWEGING Utrecht, september 2007

Op woensdag 17 oktober a.s. organiseert het Platform Augustijnse Beweging de eerste Beziinningsdag voor alle leden van de 8 Participanten van de vorig jaar in het leven geroepen Augustijnse Beweging. Deze dag wordt gehouden in en rond het Pastoraal Centrum van-de Utrechtse Binnenstadparochie, Rozenstraat 1, en het klooster van de Augustinessen van St. Monica, Waterstraat 2, te Utrecht. Thema van de dag is: GAST IN HUIS...

De dag is als volgt ingedeeld:

- 10.00uur Onthaal
10.30 Opening van de dag door de voorzitter van de A.B., Bob Bodaar o.s.a.
10.45 Lezing door dr. Marcel Poorthuis (Kath.Theol.Univers. te Tilburg/Utrecht) over GAST ZIJN EN GASTVRIJHEID in joodse tradities
11.45 Pauze
12.00 Groepsgesprekken
13.00 Gezamenlijke Lunch
13.45 Boekpresentatie door drs. Bernard Bruning o.s.a. (Aug. Hist.Instituut, Leuven) "SINT-AUGUSTINUS", (Mercatorfonds, Brussel 2007)
14.30 Groeps-lezing van EEN TEKST VAN AUGUSTINUS over gastvrijheid
15.30 Pauze
16.00 Gebed en Overweging
16.30 Afsluiting

Opgave dient vóór 10 oktober plaats te vinden

-door schriftelijke aanmelding aan Hans van Reisen, Augustijrts Inst., Augustijnendreef 15, 5611 CS Eindhoven

-of aan [info\(ó\)_augustijnsebeweging.nl](mailto:info(ó)_augustijnsebeweging.nl)

-EN door overmaking van Euro 10,00 per persoon op rekening 2509905, t.n.v. Augustijnse Beweging, Jacobskerkhof 2, 3511 BL Utrecht o.v.v. "17okt." + naam deelnemer(s).

Tijdens de Bezinningsdag is er een Boekentafel aanwezig, met alle leverbare Augustinusvertalingen.

Het Pastoraal Centrum aan de Rozenstraat (waar we in de morgen samenkomen) ligt op ±17 minuten lopen van Utrecht-Centraal (via Hoog Catharijne naar Vredenburg en via La Vie), naast het Pastoraal Centrum ligt een Parkeergarage

De Stuurgroep

Studiedag Leuven

De jaarlijkse ontmoetings- en studiedag rond Augustinus zal plaatsvinden op **zaterdag 3 november 2007**, van 9u45 tot 16u in en rond ons eigen Instituut, 'In de Pakenstraat 65 te Heverlee.

Het thema van deze dag is:

AUGUSTINUS TE ROME EN OSTIA, EEN REISVERHAAL

Drie sprekers zullen gestalte geven aan het thema:

De zusters Emmy Vermeulen en Kristinci Van Wonterghem zullen in twee voordrachten Augustinus schetsen in het Rome zoals hij dit aantrof tijdens zijn twee verblijven aldaar: hij vond er het antieke en multiculturele, multi-religieuze Rome als Manicheër, en het christelijke Rome na zijn bekering. De zusters doen dit aan de hand van allerhande citaten, uit het werk van Augustinus, maar ook van anderen, en aan de hand van foto's, gemaakt op hun eigen Rome-reis. Anthony Dupont, wetenschappelijk medewerker aan het instituut, belicht de belangrijke innerlijke reis die Augustinus samen met zijn moeder Monnica maakte te Ostia, kort voor haar sterven.

Deze dag staat open voor iedereen die geïnteresseerd is in het denken en de spiritualiteit van Augustinus en zijn invloed op latere tijden.

Deze dag bestaat uit:

een kop koffie, twee voordrachten, lunch (soep, broodjes, koffie) derde voordracht en presentatie van het lang verwachte Mercator kunstboek, afsluitende misviering in de kerk van de Augustijnen, ter nagedachtenis von Tars J. van Bavel om 15.15u.

Kostprijs van deze studiedag is €30,00, inclusief koffie, middagmaal én het boekje met teksten van dit jaar. Het is mogelijk extra exemplaren te kopen op de dag zelf, evenals het boekje van 2006.

Uiterste inschrijvingsdatum is maandag 22 oktober 2007.

U kunt zich inschrijven door een e-mail te sturen met uw naam, adres en aantal deelnemers naar augustiniana@augustijnen.be of door een telefoontje te plegen naar 016/40 44 40, en te vragen naar Anneke Goovaerts of Bernard Bruning

Uw inschrijving is pas definitief na overschrijving van het inschrijvingsgeld.

Studiedag Augustijns Instituut Eindhoven

Op zaterdag 17 november is er de 8^e studie en ontmoetingsdag rond Augustinus georganiseerd door het AIE. Het programma is:

- 10.00 u aankomst en ontvangst
- 10.30 u opening door Hans van Reisen (studiesecretaris van het Augustijns Instituut)
- 10.45 u lezing door dr. Nico Landman (Faculteit Geesteswetenschappen Universiteit Utrecht Departement Godgeleerdheid) Van Ur tot Mekka: het beeld van Abraham in de islam
- 11.45 u pauze
- 12.00 u lezing door drs. Hans van Reisen (Augustijns Instituut): Waarheid komt aan het licht: Augustinus over Abraham
- 13.00 u eenvoudige lunch wordt u aangeboden
- 14.00 u parallele sessies, afhankelijk van het aantal deelnemers in twee of meer groepen: gezamenlijke tekstlezing van verschillende kerkvaders onder begeleiding van drs. Joost van Neer, dr. Hans Tevel en drs. Hans van Reisen
- 14.45 u thee
- 15.00 u parallele sessies (tweede ronde)
- 15.45 u afronding door Hans van Reisen
- 16.00 u sluiting

kosten: €12,= (studentenpashouders en medewerkers gratis)

aanmelden (en betalen) vóór 10 november 2007

verdere info: hansvanreisen@augustijnsinstituut.nl

KAARTEN

Kaarten met teksten van Augustinus met initiaal van Mariarosa Guerrini osa zijn te koop bij de Familia Augustiniana Lindenholt.

Er zijn momenteel 6 serie's.

De A, B en C serie bestaan uit kerstteksten, de D serie dragen algemene teksten. De V serie bestaat uit vriendschapsteksten en de R serie bestaat uit rouwteksten. Per set van 5 kaarten met 5 enveloppen kosten ze € 5,= (exclusief verzendkosten) Ze zijn te bestellen bij: Jan van Swam en Bettineke van der Werf

AUGUSTINUS EN GEBED

Op de Nederlandse Augustijnse site staat elke dag het gebed uit het **Augustijns Brevier**. Voor een korte (Engelse) tekst kunt u dagelijks terecht bij **Augustine Day by Day** - For each day of the year, a one-page reflective excerpt from Augustine's writings. Originally edited by the late Fr John Rotelle O.S.A. of Villanova University, United States of America. <http://www.artsci.villanova.edu/dsteelman/augustine/>

IN MEMORIAM

pater Tars van Bavel o.s.a. *7 juni 1923 - † 28 juli 2007

Tekst gedachtenisprentje:

Zijn mooie leeftijd laat niet vermoeden dat onze medebroeder meerdere veldslagen heeft geleverd met zijn lichaam, dat zich niet altijd als een onderhorige gedroeg. Die weerstand van broeder ezel was voor sommigen een reden om hem niet geschikt te achten voor het religieuze leven. Maar de geest van Tars die de meester wilde blijven over zijn lichaam.

had iets van de koppige ezel overgenomen en heeft het weerbarstigste dier op een merkwaardige wijze getemd. Hij kreeg voor dit gevecht wel de ruime ondersteuning van de geneeskunde maar hij is erin geslaagd telkens weer de overhand te hebben. De sacralisering van het lijden kreeg in hem geen plaats en evenals Augustinus waardeerde bij sterk de discipline van de medicina. Als zijn lijden al een betekenis had gehad. dan was het deze van loutering geweest en versterking van zijn wil. Dat zijn ge oefende geest genade was waardoor hij zelf kon geven, zei hij niet maar geloofde hij wel. Goedkoop en leeg over God

spreken was hem immers vreemd. Met die wakkere blik sloeg hij ook zijn omgeving gade, bleef voorzichtig en doordacht in zijn beslissingen, voelde geen behoefte om zich voluit in dat grote lichaam van de wereld te bewegen en had genoeg aan de vleugelslag in de

ruime wereld van de geest. Kon hij een betere meester vinden dan Augustinus om hem in die volwassen wereld binnen te voeren en hem daar de weg naar de waarheid te wijzen? Velen heeft hij op die weg meegezogen en hun blik de breedte meegegeven van een open geest, die zoekt en

meedeelt omdat de waarheid in wezen gemeenschappelijk is en gemeenschap sticht. Voor de waarheid in de liefde heeft hij heel zijn leven gestreden. Voor het charisma van een gemeenschap, niet alleen in het klooster en de kerk maar ook aan de universiteit en in de brede leefwereld van mensen. Inmiddels had broeder ezel al vaak geprobeerd de overhand te krijgen, maar de geest van Tars bleef wakker tot het einde toe en het dier is aan hem bezweken. Nu leeft Tars vrij en vrunk, verzezen in Christus, zoals hij het altijd al wilde. Zijn woorden kunnen wij tot leven brengen door de naartige lezing van zijn vele geschriften.

Ze loven me wel, placht hij te zeggen, maar lezen ze mijn werk?

TIJDENS DE VIERING: DANKWOORD

Samen met de Prior Generaal, Robert Prevost, ben ik vier jaar geleden hier geweest om op de vooravond van Pinksteren de 80^e verjaardag mee te vieren van pater Tars van Bavel. In de viering van de Eucharistie, waarmee die dag begon, ging hij zelf niet voor en hij hield ook niet de overweging, maar aan het einde van de viering heeft

Laatste zegening

hij wel gesproken, en uit wat hij toen zei zijn me vooral twee dingen bijgebleven: op de eerste plaats, dat hij als theoloog bij Augustinus echte vrijheid had gevonden en zich deze vrijheid eigen had gemaakt. - en vervolgens gaf hij de raad om ook als je oud bent, bezig te blijven met een onderwerp dat geestelijk een uitdaging voor je is, omdat dat je levend houdt. Hij was toen bezig met het afronden van zijn vertaling van De Trinite, Over de Drieëenheid, van Augustinus.

Het advies dat Tars gaf was misschien wel een advies, maar ik verstond het meer als de weergave van zijn eigen ervaring. - en ik dacht toen: hij blijft vanuit zijn eigen bron vruchtbaar werk doen. Als hem de tijd daarvoor gegeven wordt, ook met een kwetsbaar lichaam, wie weet hoe lang die bron nog kan blijven stromen....

Vandaag zou ik willen zeggen en hem daarvoor danken, dat Tars in de vele jaren die hem gegeven werden enorm vruchtbaar is geweest; en dat bedoel ik op dit moment vooral met het oog op de ontwikkeling van de Orde van de Augustijnen naar de nieuwe tijd toe. Toen wij, net

Laatste rustplaats

als de andere religieuzen, besloten om in te gaan op de uitdaging die in de grote gemeenschap van de Kerk begon te leven, om het eigen charisma van onze Orde op het spoor te komen en naar de toekomst toe opnieuw te formuleren, was Tars daar met zijn geschriften, de vruchten van jarenlang volgehouden, grondige en zeer zorgvuldige omgang met het gedachtengoed en de spiritualiteit van Augustinus. En dit alles gedragen door een diep theologisch inzicht en door zijn eigen persoon. Hij was zijn studie van Augustinus begonnen

Naamkruis bij de kerkmuur

met diens christologie; het perspectief op Christus, zoals verwoordt in zijn proefschrift, werd later meer en meer verbreed en steeds ruimer vruchtbaar, juist ook op het terrein van de spiritualiteit, met als hoogtepunt de Christus totus. Tars ontwikkelde in vele jaren van toegewijde studie en werk een breed spectrum van Augustijnse spiritualiteit, en met een echt theologische diepgang, binnen de gemeenschap van de Orde en over de grenzen heen naar heel de Augustijnse familie van vrouwelijke en mannelijke religieuzen, en van leken. Hiermee heeft hij de Orde en vele anderen, de gemeenschappen van onze Orde; en de individuele leden, geïnspireerd, gedragen, en identiteit gegeven.

Zijn boeken werden en worden nog steeds vertaald. Hij had er grote zorg voor dat ze goed werden vertaald; en vooral voor iedereen leesbaar.

Eigenzinnig en nooit hooghartig, verdedigde hij zijn inzichten, legde ze uit en gaf de gronden ervan aan. De toelag binnen onze Orde op onze eigen spiritualiteit, en de inzet voor het onderkennen daarvan, is al vele jaren niet meer denkbaar zonder de weg die Tars van Bavel heeft gewezen: een weg die begint bij waarachtige gemeenschap van mensen, die onderkent wat er in mensen leeft aan diepte en verlangen, een weg die zich verbreedt naar de kerk en naar heel de mensheid, en die ons thuisbrengt bij God. Een weg, die hij ook zelf is gegaan.

Toen hij lid was van het Algemeen Bestuur in Rome, heeft dat Bestuur het Plan voor Augustijnse Vorming gepubliceerd, vooral gebaseerd op de inzichten van Tars. Dit document heeft veel van hem gevraagd, in geduldige discussie. Het gaat over de vorming in Augustijnse geest van de medebroeders, in hun eerste jaren, maar ook over de blijvende groei in diepgang, en als zodanig blijft het een weg om te gaan, een echte uitdaging, voor de hele Orde.

Bij dit afscheid wil ik graag dankzeggen aan de medebroeders van de Belgische Provincie. U hebt Tars verstaan en hem alle ruimte geboden. En namens Prior Generaal, Robert Prevost en het Algemeen Bestuur spreek ik tegenover Tars van Bavel de diepe dank uit van heel de Orde.

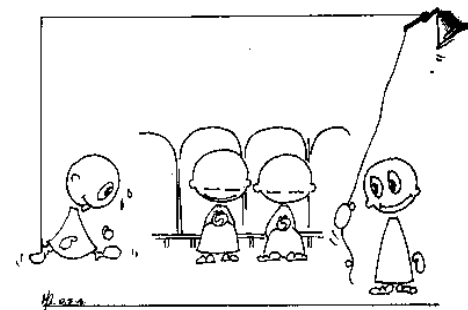
Wim Sleddens o.s.a.

VOOR DE INTERNET (BE)ZOEKERS:

augustijnen algemeen	: www.osanet.org
augustijnen Nederland	: www.augustijnen.nl
Augustijns Instituut nl	: www.augustijnsinstituut.nl
Augustijns Instituut be	: www.augustiniana.net
St Augustine Day by day	: www.artsci.villanova.edu/dstelman/augustine/

VIERINGEN:

Zondag 10.00 u
oecumenische viering
Werkhofgemeenschap

Woensdag 19.30 uur
Avondgebed Boskapel

Donderdag 7.45 u
Morgengebed Lindenholt

AUGUSTIJNSE AGENDA:

17 oktober	Augustijnse Beweging
3 november	Augustijns instituut Leuven
17 november	Augustijns Instituut Eindhoven
15 december	Ontmoetingsdag Familia